

ВІДГУК
офіційного опонента
на дисертацію Пастушенко Любомира Андрійовича
«Педагогічна технологія розвитку професійної компетентності майбутніх
учителів музичного мистецтва у вищих мистецьких навчальних
закладах»,
подану на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук
за спеціальністю 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти

У сучасних умовах ствердження гуманістичних суспільних цінностей та поглиблення освітніх парадигмальних підходів особистісного спрямування особливої уваги потребує науково-теоретичне, методичне й практичне вирішення проблеми розвитку професійної компетентності майбутніх учителів музики. Останнім часом значно активізувалися наукові пошуки щодо дослідження окремих аспектів цієї проблеми, проте й дотепер бракує цілісного науково обґрунтованого погляду на її комплексне вирішення. Це засвідчує актуальність обраної Л.Пастушенко теми дисертаційного дослідження.

Актуальність теми дослідження

Вагомість дисертаційного дослідження Л.Пастушенко полягає в розробленні ефективної педагогічної технології розвитку професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва вибудовану на інтеграції музично-теоретичних, психолого-педагогічних і професійно зорієнтованих дисциплін. Значущість дослідницької позиції автора саме в цілісному, компетентнісно орієнтованому дослідженні педагогічної технології розвитку професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах вищого мистецького навчального закладу, у розгляді професійних характеристик вчителя музичного мистецтва, ґрунтованих на поліфункціональній творчій діяльності в ракурсі змісту та структури шкільної освіти.

Науковий апарат дослідження

Науковий апарат роботи дає достатньо чіткі уявлення про обраний ракурс дослідження, його методологічні, теоретичні, методичні здобутки.

Означені дослідницькі позиції логічно і послідовно представлені у трьох розділах дисертації, її висновках та додатках.

У першому розділі дослідження «Теоретичні основи розвитку професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва» висвітлено сучасний стан вивчення проблеми в науково-педагогічних розвідках та окреслено теоретико-методологічні підходи до трактування засадничих понять «компетентність», «професійна компетентність», «професійна компетентність учителя музичного мистецтва», «педагогічні технології».

Звертає увагу насамперед осмислення автором професійної компетентності як сукупності взаємопов'язаних якостей особистості, що передбачає наявність досконалих теоретичних знань і практичних навичок, уміння застосовувати їх у процесі професійної діяльності, здатність творчо та нестандартно вирішувати проблеми, бути відповідальним за наслідки своєї роботи, а також постійне прагнення до професійного зростання шляхом активного саморозвитку, самовдосконалення та самоосвіти.

У другому розділі – «Організаційно-методичні засади розвитку професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва» – схарактеризовано загальні та спеціальні (фахові) компетентності, передбачені в освітньо-професійній програмі підготовки магістрів за вказаними спеціальностями та розкрито технологічну сутність формування їхнього змістового чинника, окреслено загальну методику дослідження, розроблено апарат діагностування, зокрема встановлено критерії (мотиваційні, когнітивні та виконавсько-педагогічні), їхні показники, рівні сформованості кожного зі структурних компонентів.

Важливо, що автор критично оцінює існуючі наукові дані, визначає їхні сильні і слабкі сторони, аспекти, прагне уточнити ряд положень, тверджень, виявляє нахил до глибокого аналізу і синтезу, продуктивних узагальнень, формулювань власних ідей та висновків, положень, підходів.

Структура дисертації в контексті наукової концепції

Звертає на себе увагу логічно виправдана структурованість та послідовність викладу змісту дисертаційної роботи Л.Пастушенко, яка в повній мірі відповідає меті та завданням проведеного дослідження.

Цінним в дисертаційній роботі Л.Пастушенко, з нашої точки зору є те, що автором:

- уточнено сутність і змістове наповнення понять «професійна компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва», «педагогічна технологія»;
- визначено критерії та рівні сформованості професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва;
- обґрунтовано й експериментально перевірено ефективність педагогічної технології розвитку професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Значний науковий і практичний інтерес становить формувальна частина дослідження з впровадження педагогічної технології розвитку професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва, розкрита у третьому розділі дослідження – «Експериментальна перевірка ефективності педагогічної технології розвитку професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва».

Заслуговує на схвальну оцінку універсальність розроблених у дослідженні засобів і методів розвитку професійної компетентності майбутніх фахівців, що можуть бути плідно використаними у різних формах мистецько-освітньої діяльності. Педагогічну технологію розвитку професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва вибудовано на інтеграції та індивідуалізації, що в свою чергу забезпечило якісне поєднання дисциплін різних навчальних циклів (культурологічного, психолого-педагогічного, спеціального, музично-теоретичного) й сприяло розвитку творчого мислення студентів, поглибленню їхніх знань, становленню системи гуманних цінностей особистості, а також формують

професійну самосвідомість, що знаходить відображення в розвитку мотивації до професії, розвитку рефлексивності як системоутворювальної професійної якості вчителя.

Статистична обробка результатів дослідно-експериментальної роботи довела ефективність запропонованої педагогічної технології розвитку професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у вищих мистецьких навчальних закладах, правомірність визначених методичних засад.

Результати дослідження

Результати представленого дисертаційного дослідження відрізняються науковою новизною, становлять собою вагомий внесок автора у проблему розвитку професійної компетентності майбутніх учителів музики у вищих мистецьких навчальних закладах та можуть бути використані при визначенні напрямів і пріоритетів державної освітньої політики, при розробці нормативних курсів та спецкурсів для студентів вищих навчальних закладів. Результати дисертаційного дослідження пройшли належну наукову апробацію. Участь автора дослідження у міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях свідчать про високий рівень його наукової активності. Зміст опублікованих статей відображає результати дисертаційного дослідження з достатньою повнотою. Автореферат рецензованої дисертації відповідає чинним вимогам до оформлення авторефератів кандидатських дисертацій. Зміст автореферату ідентичний основним положенням дисертаційної роботи й дає адекватне уявлення про загальну характеристику та структуру роботи, послідовність виконання дослідницьких завдань, отримані здобувачем висновки.

Зауваження та рекомендації

Оцінюючи позитивно в цілому рецензовану дисертацію, підкреслюючи її науково-методичну, практичну значущість висловимо деякі зауваження та побажання.

1. Обґрунтовуючи сутність мотиваційно-ціннісного компоненту у

структурі професійної компетентності майбутнього учителя музики, автор основну свою увагу сконцентрує на мотиваційній складовій, варто було б більшою мірою звернути дослідницьку увагу і на аналіз ціннісної складової даного компоненту.

2. Хоч у роботі й висвітлено міжпредметні зв'язки, проте вона значно виграла б, якби автор показав місце міжпредметних зв'язків саме дисциплін навчального плану, які впливають на професійну підготовку майбутніх учителів музики, а відтак і формування професійних компетентностей.

3. Оскільки дисертаційне дослідження присвячене підготовці майбутнього вчителя музики (в основі професійної діяльності якого закладена робота хормейстера) розвитку його професійних компетентностей, було б логічним доповненням висвітлення, хоч частково, специфіки роботи з шкільним хоровим колективом (сутності психологічної взаємодії з учасниками творчого акту, аналіз вікових особливостей учасників тощо).

4. У дисертаційному дослідженні ключовим поняттям є «розвиток професійної компетентності», однак у роботі використовується й поняття «формування». Разом з тим не розкрито, чи вважає автор ці процеси рівнозначними.

5. У тексті дисертації зустрічаються поодинокі граматичні та стилістичні помилки.

Проте, зазначені зауваження та побажання не ставлять під сумнів новизну та практичну значущість дисертаційного дослідження Л.Пастушенко, а стосуються скоріше можливих напрямів подальшого опрацювання теми проведеного дослідження. Дослідження ґрунтовне, характеризується раціональністю і логічністю не лише аналізу, але й викладення матеріалу.

Загальний висновок

Дисертаційна робота на тему «Педагогічна технологія розвитку професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у вищих мистецьких навчальних закладах» є самостійним дослідженням, в

якому отримано нові висновки і наукові факти, що поглиблюють існуючі знання педагогічної науки. Результати дослідження є суттєвим внеском у різнобічне осмислення системи професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Вважаємо, що дисертаційне дослідження на тему «Педагогічна технологія розвитку професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у вищих мистецьких навчальних закладах», представлене на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук, відповідає вимогам «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 щодо кандидатських дисертацій, а його автор – Любомир Андрійович Пастушенко заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки музичної освіти
і виконавського мистецтва
Мукачівського державного
університету

Н.М.Попович

*Відомо Гончару Г.М. завідувачу
Головній секретар
Мукачівського державного
університету*

Гончару Г.М. Сидоренко